

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی **صبح ایران** **شنبه ۳۰ فروردین ۱۴۰۴ - ۲۰ شوال ۱۴۴۶** **سال بیست‌وهفتم - شماره ۷۲۸۳ - ۱۶ صفحه**
قیمت: ۵۰۰۰ تومان

سر مقاله

مصائب چسبندگی قیمت‌ها

محمد جواد اخوان

مدیر مسئول

در سال‌های اخیر هر بار که قیمت ارز جهش یافته، موجی از گرانی کالاها را با خود در بازار به همراه داشته است. نکته عجیب ماجرا اینجاست که حتی کالاهایی با منشأ کاملاً داخلی نیز وارد مسابقه توری می‌شوند و شما مجبورید اجناسی را که هیچ‌گونه ارتباطی با واردات هم ندارد، به قیمت بین‌المللی و بانرخ ارز آزاد

و گاه حتی بیشتر از آن بخردید. اما نکته عجیب‌تر آن است که وقتی ارز گران می‌شود، یک‌باره همه کالاهای موجود در فروشگاه‌ها (که بسیاری‌شان ماه‌ها قبل و با قیمت‌های خریدی بسیار پایین‌تر به فروشنده تحویل شده‌اند) به قیمتی متناسب با نرخ جدید ارز آزاد عرضه می‌شوند. البته هستند کاسبان بالضافی که اجناس قبلی را با قیمت‌های قبلی عرضه می‌کنند، اما متأسفانه اکثریت بازار چنین شیئی ندارند.

وقتی به فروشنده‌ها اعتراض می‌شود که چرا کالایی را که با قیمتی مثلاً نصف قیمت فعلی خریدهای، با نرخ‌هایی که نانیهای تغییر می‌کند، قیمت‌گذاری می‌کنی، پاسخ می‌دهند که ما اگر بخواهیم این محصول را جایگزین کنیم باید مبلغ بیشتری را هزینه کنیم. این استدلال البته از نظر اقتصادی و منطق انصاف کاملاً غلط است. اولاً منطق سرمایه‌گذاری مربوط به پیش از درآمد است و سود عادلانه از سرمایه‌گذاری به دست می‌آید نه از گران فروشی؛ به این معنا که فروشنده سود مربوط به فروش کالای الف را که امروز می‌فروشد باید از محل سرمایه‌گذاری روزهای قبل به دست آورد و سود فروش کالای ب را که فردا می‌فروشد از محل سرمایه‌گذاری امروز. معلوم است کالایی که فردا گران‌تر می‌فروشد، سود بیشتری از نظر ربایی نصیب او خواهد کرد، اما انصاف حکم می‌کند که درصد سود (و نه معادل ربایی آن) از عددی تجاوز نکند.

متأسفانه در سال‌های اخیر با همین توجیه بسیاری از کالاهایی که با ارزهای ترجیحی یا نرخ‌های کمتر تولید یا وارد شده‌اند به یک‌باره با قیمت‌های چندبرابر عرضه شدند و فشار زیادی به مصرف‌کنندگان که بسیاری‌شان حقوق‌بگیران ثابت از قبیل کارمند و کارگر هستند، وارد شد. به همین دلیل است که بسیاری معتقدند بازنده اصلی نوسان ارزی یک دهه اخیر تنها حقوق‌بگیران ثابت هستند و بسیاری از واسطه‌گران و صاحبان مشاغل آزاد از این گرانی تا حدی بهره‌مند شدند.

قسمت تلخ و عجیب‌تر ماجرا البته جایی است که نرخ ارز به سرازیری می‌افتد و کاهشی می‌شود. اینجا لابد انتظار این است که همان‌طور که در کسری از نانیه همه‌چیز گران شد، لاقال طی چند ساعت یا چند روز این اثر در بازار خود را نشان دهد، اما چنین نمی‌شود، چرا؟ دلیل را «چسبندگی قیمت‌ها (Price Stickiness)» می‌دانند که در واقع «چسبندگی به سبق» است. همان‌ها که عامل گران کردن کالاها هستند به هزاران بهانه از ارزان کردن آن سر باز می‌زنند. به دلیل جذابیت واسطه‌گری در اقتصاد ایران، قیمت‌ها به سبب چسبندگی دارند و به‌نوعی بسیاری (حتی برخی از آنان که از گرانی متضررند) منتظر گرانی هستند و گاه از آن استقبال هم می‌کنند!

در مقابل چنین رویه غلطی چه باید کرد؟ هم دولت، هم

عرضه‌کنندگان و هم مصرف‌کنندگان باید در مقابله با این رویه

نقش آفرینی کنند. دولت باید نقش نظارتی خود را چه به‌صورت

مستقیم و تعزیراتی و چه از طریق اتحادیه‌های صنفی جدی‌تر

بگیرد و اجازه ندهد معاش مردم به مسلخ دلالی برود. باید

کالاهای با منشأ داخلی با نرخ‌های متناسب با قدرت خرید مردم

ایران به فروش برسد و نرخ‌گذاری بین‌المللی مواد اولیه تا زمانی

که در آمد مردم عادی به نرخ‌های داخلی است، ظلمی مضاعف

است. فروشنندگان و عرضه‌کنندگان کالاها نیز باید اولاً انصاف

را در نظر بگیرند و ثانیاً بدانند که گرانی یک‌باره کالاها به زیان

خود آنها هم هست، چرا که خریداران کالا بر خلاف آنها در آمد

ثابتی دارند و طبیعتاً خریدشان با گرانی اجناس کم می‌شود و

سود فروشنده‌ها هم کمتر!

اما مصرف‌کنندگان نیز باید فعال بر‌خورد کنند! قدیمی‌ها یادشان هست که مثلی بود که گویا سال‌هاست که به فراموشی رفته است: «سزای گران فروشی نخردن است.» بزرگ‌ترین و قدرتمندترین تنظیم‌گر بازار، خریداران هستند. خصوصاً در کالاهای غیراساسی و لوکس که برای خرید آنها نیاز به تعجیل نیست، می‌توان دست نگه داشت و دلالان و سودجویان را وادار کرد که انصاف پیشه کنند. متأسفانه در سال‌های اخیر گاه مشاهده شده است که به‌رغم گرانی یک کالا، تقاضای کاذب برای آن بالا رفته و برای خرید آن صف بسته‌شده که دود این هجوم‌ها در چشم همه مردم خواهد رفت. در بازار باید همه برنده باشند و ظلم به مصرف‌کنندگان نهایی کالا توجیه‌پذیر نیست که حضرت امیرالمؤمنین علی(ع) در فرمان خود به مالک می‌فرماید: «لَتَبِعَ نَبِیْعًا نَسْمَحًا، یَمْؤُا زَیْنَ عَدْلٍ وَاسْتَفَارَ لَا یُخْجَفُ بِالْفَرْقِیْنِ مِنَ الْبَالِغِ وَالْمُبْتَاعِ. باید معاملات با شرایط آسان صورت گیرد، با موازنین عدل و نرخ‌هایی که نه به فروشنده زیان رساند و نه به خریدار.»

■ وزیر دفاع عربستان نامه پادشاه این کشور را تقدیم رهبر انقلاب کرد. همان روز وزیر خارجه ایران نامه رهبر انقلاب را به پوتین رساند و دیدارهای متعددی در روسیه از جمله با نخست‌وزیر قطر داشت. رسانه‌ها از محتوای نامه‌ها باخبر نشده‌اند اما توجه به اظهارات مسئولان می‌توان حدس زد روابط اقتصادی در اولویت راهبردها باشد. ایران با روسیه معاهده جامع راهبردی دارد که در دستور کار مجلس ایران و دومای روسیه است و دو کشور بر اجرای آن تأکید دارند و عراقچی در نشست خبری با همتای روسی خبر داد که ایران معاهده راهبردی با روسیه را پیش‌خواهد برد.

خبرگزاری‌های امریکایی نیز اخیراً خبر دادند عربستان به ایران

رهبرمعظم انقلاب در دیدار وزیر دفاع و حامل نامه پادشاه عربستان:

همکاری برادران بهتر از تکیه به دیگران است

صفحه ۲

تراکتور تخته‌گاز به سمت قهرمانی

پشت کردن پرسپولیس به قهرمانی و سهمیه!

شایق ترک‌پیک‌گستر افشار

حسین‌زاده پیام‌آور شادی برای آنها شود. تراکتور مردان اسکوچیچ با علم به اینکه نتیجه‌دینار پرسپولیس و سپاهان تأثیر مستقیمی در روند قهرمانی آنها خواهد داشت با انگیزه بالا در میدان حاضر شدند و حتی مردود اعلام شدن گل امیر حسین حسین‌زاده در دقیقه ۳۷ هم تأثیری در روند حرکتی آنها نداشت تا مزد بازی بر ترشان را در واپسین لحظات نیمه اول بگیرند و

رئیس‌جمهور: به پشتوانه ارتش با دشمن قدر تمندانه گفت‌وگو می‌کنیم

■ پژوهشکدان در مراسم روز ارتش: بیش از ۴۸هزار شهید و بالغ بر ده‌هزار جانباز از سوسی ارتش در مسیر دفاع از میهن تقدیم شد. این ایثار، نشانه‌حضور مؤثر در همه‌صحنه‌ها و جبهه‌های دفاع از کشور است. اگر ارتش در آن روزها نبود، دشمن می‌توانست نده‌اند و نخواهند داد | **صفحه ۶**

یادداشت سیاسی	
مهدی سعیدی	

عبور از دوقطبی مذاکره

این روزها مسئله مذاکره غیرمستقیم میان ایران و امریکا در عمان، به یکی از پرمناقشه‌ترین موضوعات جامعه بدل گردیده است. در باب فرصت‌ها و تهدیدات آن بحث‌های فراوانی در رسانه‌های مکتوب و مجازی شکل گرفته و هوادارانی یافته است و در سطحی بالاتر، حتی از اختلاف نظر گذشته و به صف‌آرایی دو اردوگاه موافقان و مخالفان بدل گردیده است. دوقطبی موافقان و مخالفانی که گویا نظر نسومی بیرون از این دو دیدگاه وجود ندارد. حقیقت آن است که بخش عمده‌ای از مناقشات سال‌های اخیر کشور حاصل همین نگاه‌های دوقطبی است که جز سیاه و سفید نمی‌بینند و راه‌سوی نمی‌یابند | **صفحه ۲**

تعهد داده که به امریکا با اسرائیل اجازه نخواهد داد از خاک این کشور برای حمله به ایران استفاده کنند. حضور وزیر دفاع این کشور در همین‌راستا می‌تواند تعبیر شود و البته ابعاد دیگری را می‌توان به محتوای نامه سلمان ارتباط داد. رهبر معظم انقلاب با یادآوری سخنان خود در سال ۷۶ به ملک‌عبدالله عموی وزیر دفاع فعلی عربستان یعنی در زمانی که خالد بن سلمان فقط ۹ سال سن داشته، یادآور شدند که در آن زمان به ملک‌عبدالله گفته‌اند ارتباط صمیمی با عربستان را به سود خود می‌دانیم و اگر شما هم آن را به سود خود می‌دانید ارتباطات می‌تواند مستحکم شود. محتوای ضمنی این سخن و پیام آن است که اگر عربستان در این‌سال‌ها

عراقچی: نامه رهبر انقلاب

پیامی به پوتین و به کل دنیا بود

نامه رهبر معظم انقلاب مسائل منطقه‌ای و بحث‌های دوجانبه

و همکاری‌هایی که با روسیه در جریان است را دربر داشت | **صفحه ۱۵**

یادداشت

محمد صادق عبدالهی

چرا هر لحظه اخبار جدیدی از کنکور می‌شنویم؟!

تصمیم‌گیری در خصوص کنکور سراسری فرازوفرودهای عجیبی دارد و تقریباً هر بار که جلسه‌ای از شوراهای بالادستی تشکیل شده، تصمیمات جدیدی خلق شده که سردرگمی کنکوری‌ها را به اوج رسانده است. البته این اتفاق تنها مختص کنکور نیست و می‌توان مصادیق دیگری را همچون تأسیس و انحلال سازمان ملی سنجش برشمرد ولی این‌بار به دلیل حساسیت جامعه به کنکور، آشننگی سیاست‌گذاری ملموس شده است. اما این همه مصوبات متناقض به چه علت است؟ آیا مسئولان نمی‌دانند که یک گام دیگر به سقوط روان داولتلیان دارد؟ بشخصه معتقدم که همه بر اشتباه نادر و از این رو شاهد هستیم که برخی از مصوبات مثلاً بودن این وضعیت آگاهند اما نظام سیاست‌گذاری به‌گونه‌ای تنظیم شده است که اجازه این اتفاقات را می‌دهد. اگر می‌خواهیم شاهد تکرار این سردرگمی‌ها نباشیم باید برای این مسائل و دیگر مواردی که می‌توان بدان افزود، تدبیر کنیم:

۱- نقص فرآیندهای سیاست‌گذاری و تداخل سیاست و قانون: نظام حکمرانی به‌گونه‌ای تنظیم شده است که سیاست‌های کلان در مجمع تشخیص مصلحت نظام تهیه و از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شود. ذیل سیاست‌های کلان شوراهای عالی بااستی به سیاست‌گذاری بپردازند و سپس قوه مقننه در چارچوب سیاست‌های تعیین شده به قانون‌گذاری و در نهایت قوه مجریه به تنظیم مقررات و آیین‌نامه‌های اجرایی اقدام کند. شورای نگهبان و شورای عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام بر مصوبات مجلس از این حیث نظارت دارند تا خلاف چارچوب فوق‌الذکر نباشد. اما این مراقبت در خصوص مصوبات شوراهای عالی وجود ندارد و از این رو شاهد هستیم که برخی از مصوبات مثلاً شورای عالی انقلاب فرهنگی از چارچوب فوق خارج شده و از جنبش قانون و حتی گاهی مقرره هستند.

از سوی دیگر هر مصوبه‌ای که در مجلس شورای اسلامی بنا بر تصویب آن باشد، فرآیندهای مشخص و علنی‌ای را از ارائه طرح از سوی نماینده، امضای طرح از سوی دیگر نماینده‌ها، اعلام نظر معاونت قوانین، ثبت در هیئت‌رئیس‌ه و اعلام وصول در صحن علنی، بررسی کلیات در کمیسیون‌های تخصصی، بررسی جزئیات در کمیته‌های تخصصی ذیل کمیسیون‌ها یا حضور کارشناسان، بررسی جزئیات در کمیسیون‌های تخصصی ذیل کمیسیون‌های تخصصی یا حضور مسئولان دستگاه‌های مربوطه، اظهارنظر مرکز پژوهش‌های مجلس، بررسی در صحن علنی مجلس، بررسی در شورای نگهبان و شورای عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام و در آخر ابلاغ از سوی رئیس‌جمهور طی می‌کند و تمامی این مراحل نیز شفاف است و تمامی کارشناسان کشور و رسانه‌ها می‌توانند در خصوص آن اظهارنظر کرده و مطالبه‌گری نمایند. این روند دقت در قانون‌گذاری را افزایش داده و موجب می‌شود پیش از تصویب هر قانون، نظرات و انتقادات مختلف مطرح و دیده شود. نکته آن است که اگر بنا بر اصلاح مصوبه‌ای نیز باشد، بااستی تمامی مراحل فوق مجدد طی شود و در نتیجه نمی‌شود تصمیمات خلق‌الساعه و هفتگی گرفت | **تقیه در صفحه ۲**

نامه‌های راهبردی میان همسایگان